

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

4. märts 2020*

Eelotsusetaotlus – Tolliliit – Määrus (EL) nr 952/2013 – Tollikontrolli alt väljaviimine – Tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba vargus – Artikkel 242 – Tollikontrolli alt väljaviimise eest vastutav isik – Tollilao pidamise loa omanik – Sanktsioonid tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest – Artikkel 42 – Kohustus maksta puuduva kauba väärtusele vastav summa – Kumuleerumine rahalise sanktsiooniga – Proportsionaalsus

Kohtuasjas C-655/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Administrativen sad Varna (Varna halduskohus, Bulgaaria) 5. oktoobri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 19. oktoobril 2018, menetluses

Teritorialna direktsia „Severna morska“ kam Agentsia Mitnitsi, Mitnitsa Varna õigusjärglane

versus

„Schenker“ EOOD,

menetluses osales:

Okrazhna prokuratura – Varna,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president L. S. Rossi, kohtunikud J. Malenovský ja F. Biltgen (ettekandja),

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik R. Schiano,

arvestades kirjalikku menetlust ja 14. novembri 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Teritorialna direktsia „Severna morska“ kam Agentsia Mitnitsi, Mitnitsa Varna õigusjärglane, esindajad: S. K. Kirilova, F. Bosilkova-Kolipatkova ja B. Borisov,
- „Schenker“ EOOD, esindaja: *advokat* G. Goranov,
- Bulgaaria valitsus, esindajad: L. Zaharieva ja E. Petranova,

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

– Euroopa Komisjon, esindajad: I. Zaloguin, V. Bottka ja M. Kocjan,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1).
- 2 Taotlus on esitatud Teritorialna direksia „Severna morska“ kam Agentsia Mitnitsi (tolliameti Põhjaranniku piirkondlik osakond, Bulgaaria, edaspidi „Varna toll“) ja „Schenker“ EOOD-i vahelises kohtuvaidluses, mille ese on viimasele kui tollilao pidamise loa omanikule tema juures ladustatud kauba varguse tõttu määratud sanktsioonid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 952/2013 põhjenduses 45 on märgitud:

„On asjakohane sätestada liidu tasemel eeskirjad, mis reguleerivad kauba hävitamist või muud kõrvaldamist tolli poolt, kuna need on küsimused, mis varem nõudsid siseriiklikke õigusakte.“
- 4 Selle määruse artikli 42 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik sätestab karistused tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Halduskaristuse kohaldamisel võib see muu hulgas olla ühes või mõlemas järgmises vormis:

 - a) tolli poolt määratud rahatrahv, sealhulgas kriminaalkaristuse asemel kohaldatav trahv;
 - b) igasuguste asjaomasele isikule antud mis tahes lubade kehtetuks tunnistamine, peatamine või muutmine.“
- 5 Nimetatud määruse artikli 79 „Rikkumisest tulenev tollivõlg“ lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Kauba puhul, mille eest tuleb tasuda imporditollimaksu, tekib tollivõlg impordil mis tahes järgmisel juhul:

 - a) jäetakse täitmata mõni tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, selle tollijärelevalve alt väljaviimist või sellise kauba liikumist, töötlemist, ladustamist, ajutist ladustamist, ajutist impordi või käsutamist kõnealusel territooriumil;
 - b) jäetakse täitmata mõni tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb kauba lõppkasutust liidu tolliterritooriumil;

[...]

3. Lõike 1 punktides a ja b esitatud juhtudel on võlgnik üks järgmistest isikutest:

- a) isik, kes pidi asjaomase kohustuse täitma;
- b) isik, kes teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et tollialaste õigusaktide kohane kohustus ei ole täidetud, ja kes tegutses isiku eest, kes pidi asjaomase kohustuse täitma, või kes osales tegevuses, mille tulemuseks oli kohustuse mittetäitmine;

[...]“.

6 Selle määruse artiklis 198 on sätestatud:

„1. Toll võtab kauba suhtes vajalikud meetmed, sealhulgas konfiskeerib ja müüb või hävitab kauba järgmistel juhtudel:

- a) kui mõnda tollialastes õigusaktides sätestatud kohustust, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, ei ole täidetud või kui kaupa on tollijärelevalve eest varjatud;

[...]

3. Lõikes 1 osutatud meetmetega kaasnevad kulud kannab:

- a) lõike 1 punktis a osutatud juhul isik, kes pidi asjaomased kohustused täitma või kes on kaupa tollijärelevalve eest varjanud;

[...]“.

7 Määruse nr 952/2013 artikli 242 lõikes 1 on sätestatud:

Loa omanik ja protseduuri pidaja vastutavad järgmise eest:

- a) tagavad, et tolliladustamisprotseduurile suunatud kaupa ei viida tollijärelevalve alt välja; ja
- b) täidetakse tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba ladustamisest tulenevaid kohustusi.“

Bulgaaria õigus

8 Tolliseaduse (Zakon za mitnitsite, DV nr 15, 6.2.1998) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „tolliseadus“) artikli 233 lõikes 6 on sätestatud:

„Salakaubaveo esemeks olev kaup kuulub hoolimata omandisuhetest riigi kasuks konfiskeerimisele; kui kaup on kadunud või kui see on võõrandatud, määratakse kauba hüvitatavaks väärtuseks selle tolliväärtus või ekspordi korral selle kauba väärtus.“

9 Tolliseaduse artikli 234a lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Isikule, kes viib õigusaktides sätestatud või tolli kehtestatud tingimusi täitmata tollijärelevalve alt välja ajutiselt ladustatud kaupa või kaupa, mis on deklareeritud tolliladustamisprotseduurile suunamiseks või reekspordiks, määratakse – kui tegemist on füüsilise isikuga – trahv või – kui tegemist on juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtjaga – rahaline sanktsioon summas, mis vastab teo esemeks oleva kauba 1- kuni 2-kordsele tolliväärtusele, ekspordi korral kauba väärtusele.

[...]

3. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel on analoogia alusel kohaldatavad artikli 233 lõigete 6, 7 ja 8 sätted.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 10 Teld Consulting OOD esitas 16. märtsil 2017 tollideklaratsiooni 13 konteineri vineeri tolliladustamisprotseduurile suunamiseks. See deklaratsioon esitati Balkantrade Properties EOOD nimel ja arvel.
- 11 Pärast selle protseduuri rakendamise tolliformaalsuste täitmist tuli need konteinerid vedada tollilattu, mida Schenker tollilao pidamise loa omanikuna kasutab ja haldab.
- 12 Schenker tegi selle veo teostamise ülesandeks Fortis Trade OOD-le. Kuid veo ajal varastati üks neist konteineritest, nagu ka seda vedanud Fortis Trade'ile kuuluv sõiduk. Seega ei toimetatud selles konteineris olevat kaupa Schenkeri lattu.
- 13 Varna (Bulgaaria) tolliasutuse poolt tollilaos läbi viidud kontrolli tulemusel tuvastati, et kogu tolliladustamisprotseduuril olevat kaupa ei olnud tollilaos. Seega koostati Schenkeri suhtes haldusrikkumise tuvastamise protokoll seoses tolliseadustiku artikli 234a lõike 1 rikkumisega, põhjusel et see äriühing viis osa tolliladustamisprotseduurile suunatud kaubast tollijärelevalve alt välja. Selle protokoll põhjal tegi Varna tolliasutuse juhataja otsuse, millega määras Schenkerile vastavalt tolliseaduse artikli 233 lõikele 6 ning artikli 234a lõigetele 1 ja 3 rahalise sanktsiooni summas 23 826,06 Bulgaaria leevi (BGN) (ligikaudu 12 225 eurot) ja kohustas seda äriühingut maksma sama summa, mis vastab puuduva kauba väärtusele.
- 14 Schenker esitas selle otsuse peale kaebuse Varnenski rayonen sadile (Varna rajoonikohus, Bulgaaria), kes tühistas selle otsuse. Kohus leidis eeskätt, et varguse puhul on tegemist vääramatu jõu juhtumiga ning et selle äriühingu õigusvastase tegevuse või tegevusetuse ja varguse tagajärje – tollil puudus juurdepääs tollijärelevalve all olevale kaubale – vahel ei ole põhjuslikku seost.
- 15 Varna tolliasutus esitas kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, Administrativen sad Varnale (Varna halduskohus, Bulgaaria). Tolliasutus väidab, et tolliladustamisprotseduuril kohaldamisel tekib kohustus hoiduda kauba tollijärelevalve alt väljaviimisest ning et kõnealuse varguse puhul ei ole tegemist sellise vääramatu jõu juhtumiga, mis võiks laopidaja vastutusest vabastada.
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõdeb, et Schenkerile määrati kaks haldussanktsiooni. Tema sõnul ei ole sanktsiooni puhul, mis seisneb varastatud kaupade väärtuse maksmise kohustusel, tegemist ühegi määruse nr 952/2013 artikli 42 lõikes 2 ette nähtud sanktsiooni vormiga ning tegemist ei ole ka konfiskeerimisega, mis on ette nähtud riigisisiseses õiguses. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on seega tekkinud küsimus, kas kauba väärtuse maksmise kohustus on kooskõlas nimetatud sättega ning tõhususe põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõttega, võttes arvesse asjaolu, et seda kohustust kohaldatakse koos rahalise sanktsiooniga.
- 17 Neil asjaoludel otsustas Administrativen sad Varna (Varna halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
 - „1. Kas määruse nr 952/2013 artikli 242 lõike 1 punkte a ja b tuleb tõlgendada nii, et tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba vargus kujutab endast käesoleva juhtumi asjaoludel kauba tolliladustamisprotseduurilt väljaviimist, millega on põhjendatud tollieeskirjade rikkumise korral tolliprotseduuril pidajale rahalise sanktsiooni määramine?

2. Kas nõue maksta tolliõigust rikkuva teo – käesolevas asjas tollijärelevalve alt väljaviimine – esemeks oleva kauba väärtusele vastav summa on oma olemuselt haldussanktsioon määruse nr 952/2013 artikli 42 lõigete 1 ja 2 tähenduses? Kas õiguspärane on liikmesriigi õigusnorm, mis kehtestab selle sanktsiooni lisaks rahalisele sanktsioonile? Kas selline liikmesriigi õigusnorm on kooskõlas liidu tollialaste õigusaktide rikkumise puhuks ette nähtud sanktsioonidele esitatavate tõhususe kriteeriumi, proportsionaalsuse kriteeriumi ja hoiatavuse kriteeriumiga, mida on nimetatud määruse nr 952/2013 artikli 42 lõike 1 teises lauses?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

Vastuvõetavus

- 18 Oma kirjalikes seisukohtades leiab Schenker, et esimene küsimus on vastuvõetamatu, kuna see puudutab üksnes liikmesriigi õigusnormide kohaldamist ja eeskätt seda, kas konkreetne tegu või tegevusetus kujutab endast riigisisese õiguses määratletud rikkumist.
- 19 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei ole tõepoolest Euroopa Kohus ELTL artiklis 267 ette nähtud menetluses, mis põhineb liikmesriikide kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, pädev tõlgendama riigisisest õigust ning et üksnes liikmesriigi kohus on pädev tuvastama ja hindama põhikohtuasja faktilisi asjaolusid ning määrama kindlaks riigisiseste õigus- ja haldusnormide täpse ulatuse (3. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Fonds du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale, C-632/18, EU:C:2019:833, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 20 Ent käesoleval juhul nähtub esimese küsimuse sõnastusest, et sellega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult selgitust, kuidas tõlgendada määruse nr 952/2013 artikli 242 lõiget 1 ja täpsemalt mõistet „tollijärelevalve alt väljaviimine“ seoses selle sättega, ning kas liidu õigus lubab sellise väljaviimise eest rahalist sanktsiooni määrata.
- 21 Schenker väidab samuti, et põhikohtuasja lahend ei sõltu mitte liidu õiguse sätete tõlgendamisest, vaid faktiküsimustest, nimelt asjaomase rikkumise konkreetse toimepanija kindlaks tegemisest, tema õiguslikust seisundist rikkumise toimepanemise ajal ning tegevusest või tegevusetusest, mis kujutab endast nimetatud toimepanijale süüks pandavat rikkumist.
- 22 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö raames ELTL artikli 267 alusel on vaid liikmesriigi kohus pädev hindama kohtuasja eripära arvestades, kas kohtuotsuse tegemiseks on vaja eelotsust ja kas Euroopa Kohtule esitatud küsimused on asjakohased. Järelikult on Euroopa Kohus siis, kui liikmesriigi kohtu esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse sätte tõlgendamist, üldjuhul kohustatud neile vastama (14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Allianz Hungária Biztosító jt, C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika). Käesoleval juhul on see ilmselgelt nii.
- 23 Neil asjaoludel on esimene eelotsuse küsimus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

- 24 Kõigepealt tuleb märkida, et määruse nr 952/2013 artikli 242 lõike 1 punktid a ja b, mida on nimetatud esimeses küsimuses, puudutavad loa omaniku ja tolliladustamisprotseduuri pidaja vastutust kauba tollijärelevalve alt väljaviimise eest, samas kui see küsimus puudutab ka seda, kas kauba tollijärelevalve alt väljaviimise eest vastutavale isikule võidakse määrata riigisisises õiguses ette nähtud rahaline sanktsioon ja see küsimuse osa on seotud selle määruse muude sätetega.
- 25 Ent hoolimata sellest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on formaalselt piirdunud ainult küsimusega liidu õiguse konkreetse sätte tõlgendamise kohta, ei takista see asjaolu Euroopa Kohut esitamast liikmesriigi kohtule kõiki liidu õiguse tõlgendamise aspekte, mis võivad olla tarvilikud liikmesriigi kohtu menetluses oleva kohtuasja lahendamisel, olenemata sellest, kas liikmesriigi kohus neile oma küsimustes viitas või mitte. Sellega seoses on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada liikmesriigi kohtu esitatud teabest ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õigusnormid, mida on põhikohtuasja vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (18. septembri 2019. aasta kohtuotsus VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määrust nr 952/2013 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt määratakse tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba varguse korral tollilao pidamise loa omanikule rahaline sanktsioon tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest.
- 27 Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et määruses nr 952/2013 sisalduvat tollijärelevalve alt väljaviimise mõistet tuleb käsitada nii, et see hõlmab mis tahes sellist tegu või tegevusetust, mille tulemusel takistatakse tolli kas või hetkeliselt juurde pääsemast tollijärelevalve all olevale kaubale ning tollialastes õigusaktides ette nähtud kontrolli tegemast (vt selle kohta 22. novembri 2017. aasta kohtuotsus Aebtri, C-224/16, EU:C:2017:880, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 28 Nagu Euroopa Kohus on juba varem otsustanud, on tollijärelevalve alt väljaviimisega selle määruse tähenduses tegemist eeskätt siis, kui peatamismenetlusele suunatud kaup varastatakse, nagu käesoleval juhul (vt selle kohta 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Harry Winston, C-273/12, EU:C:2013:466, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Tollijärelevalve alt väljaviimise eest vastutava isiku osas näeb määruse nr 952/2013 artikli 242 lõike 1 punkt a ette, et loa omanik peab tagama, et tolliladustamisprotseduurile suunatud kaup ei viida tollijärelevalve alt välja.
- 30 Selles osas tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et kauba tollijärelevalve alt väljaviimine eeldab üksnes selliste objektiivsete tingimuste täidetust nagu kauba füüsiline puudumine heakskiidetud ladustamiskohast hetkel, mil toll kavatseb kaupa kontrollida (12. juuni 2014. aasta kohtuotsus SEK Zollagentur, C-75/13, EU:C:2014:1759, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Sellest tuleneb, et tollilao pidamise loa omaniku vastutus tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba tollijärelevalve alt väljaviimise korral on oma olemuselt objektiivne ega sõltu seega ei selle loa omaniku ega kolmandate isikute käitumisest.
- 32 Mis puutub tollijärelevalve alt väljaviimise tagajärgedesse nimetatud loa omaniku jaoks, siis tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et tollialaste õigusnormide täitmatajätmisega on tegemist siis, kui ei täideta mõnda tollialastes õigusaktides määratletud kohustust, mis on kauba tollijärelevalve alt väljaviimise suhtes kohaldatav, mis vastavalt määruse nr 952/2013 artikli 79 lõike 1 punktile a toob kaasa tollivõla tekkimise impordil. Kui liidu õigusakte selliste tollialaste õigusnormide täitmatajätmise valdkonnas ei ole ühtlustatud, on liikmesriigid pädevad kehtestama asjakohaseid sanktsioone, et tagada liidu tollialaste õigusnormide järgimine (vt selle kohta 16. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Hannl-Hofstetter, C-91/02, EU:C:2003:556, punktid 18–20).

33 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määrust nr 952/2013 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt määratakse tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba varguse korral tollilao pidamise loa omanikule tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest kohane rahaline sanktsioon.

Teine küsimus

34 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 952/2013 artikli 42 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt peab tollilao pidamise loa omanik tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba tollijärelevalve alt väljaviimise korral lisaks rahalisele sanktsioonile maksma selle kauba väärtusele vastava summa.

35 Sellega seoses nähtub eelotsusetaotlusest, et kui tolliseadustiku artikli 234a lõige 1 näeb tollijärelevalve alt väljaviimise korral ette rahalise sanktsiooni summas, mille suurus vastab tollijärelevalve alt välja viidud kauba 1- kuni 2-kordsele väärtusele, siis selle seaduse artikli 234a lõige 3 koostoimes artikli 233 lõikega 6 näeb ette, et tollijärelevalve alt väljaviimise eest vastutav isik peab maksma kauba väärtusele vastava summa.

36 Oma kirjalikes seisukohtades ja Euroopa Kohtu istungil väitsid Varna toll ja Bulgaaria valitsus, et viimati nimetatud kohustus ei ole sanktsioon määruse nr 952/2013 artikli 42 lõike 1 tähenduses, vaid selle määruse artikli 198 lõike 1 punkti a kohaldamisalasse kuuluv meede, mille kohaselt peab toll võtma tollijärelevalve alt välja viidud kauba suhtes vajalikud meetmed, sealhulgas kauba konfiskeerimine ja müük või selle hävitamine. Nende menetlusosaliste sõnul ei ole selles sättes viidatud meetmete loetelu ammendav, kuna juhul, kui pädeval asutusel ei ole võimalik tuvastada, et asjaomane kaup on füüsiliselt olemas, on kauba väärtuse maksmine nimetatud sätte tähenduses kauba suhtes vajalik meede, mis on analoogne kauba riigi kasuks konfiskeerimisega.

37 Sellist tõlgendust ei saa siiski pidada õigeks.

38 Nimelt asub määruse nr 952/2013 artikkel 198 selle määruse V jaotise 4. peatükis „Kauba kõrvaldamine“. Sellest tuleneb, et sellesse peatükki koondatud sätted puudutavad üksnes meetmeid, mis on vajalikud sellise kauba suhtes, mille füüsilise olemasolu sai pädev asutus tuvastada. Seda tõlgendust toetab määruse põhjendus 45, milles on märgitud, et selle määruse eesmärk on eelkõige sätestada liidu tasandil eeskirjad, mis reguleerivad kauba hävitamist või muud kõrvaldamist tolli poolt.

39 Asjaomase kauba väärtuse maksmist ei saa aga pidada selliseks kauba kõrvaldamise meetmeks, millega saab selle eesmärgi saavutada.

40 Järelikult kvalifitseerib eelotsusetaotluse esitanud kohus rikkumise eest vastutava isiku kohustuse maksta lisaks rahalisele sanktsioonile summa, mis vastab tollijärelevalve alt välja viidud kauba väärtusele, õigesti sanktsiooniks.

41 Vastavalt määruse nr 952/2013 artikli 42 lõikele 1 peavad sanktsioonid, mille on ette näinud liikmesriigid tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest, olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

42 Selles küsimuses tuleb märkida, et kui liidu õigusnorme ei ole ühtlustatud sanktsioonide valdkonnas, mida nendes õigusnormides sätestatud tingimuste rikkumise korral kohaldatakse, siis on liikmesriigid pädevad valima sanktsioonid, mida nad peavad asjakohasteks. Siiski on liikmesriigid kohustatud nimetatud pädevust teostama liidu õigust ja selle aluspõhimõtteid ning seega proportsionaalsuse põhimõtet järgides (16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 43 Eelkõige ei tohi haldus- või karistusmeetmed minna kaugemale sellest, mis on asjaomase õigusnormiga seatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks vajalik, ning need ei tohi olla seatud eesmärkidega võrreldes ebaproportsionaalsed (vt selle kohta 22. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Euro-Team ja Spirál-Gép, C-497/15 ja C-498/15, EU:C:2017:229, punktid 40 ja 58 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Käesoleval juhul ei ole aga proportsionaalne sanktsioon, mis seisneb kohustuses maksta tollijärelevalve alt välja viidud kauba väärtusele vastav summa, ja seda sõltumata asjaolust, et see sanktsioon lisandub tolliseadustiku artikli 234a lõikes 1 ette nähtud sanktsioonile. Sanktsioon nii suures summas läheb nimelt kaugemale sellest, mis on vajalik eelkõige selleks, et tagada, et tolliladustamisprotseduurile suunatud kaupa ei viidaks tollijärelevalve alt välja.
- 45 Selles kontekstis tuleb märkida, et määruse nr 952/2013 artiklis 42 ette nähtud sanktsioonide eesmärk ei ole näha ette karistusi pettuse või ebaseadusliku tegevuse eest, vaid tollialaste õigusaktide mis tahes täitmatajätmise eest (vt analoogia alusel 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, punkt 31).
- 46 Nagu ka komisjon oma kirjalikes seisukohtades märkis, on selline sanktsioon, nagu on ette nähtud tolliseadustiku artikli 234a lõikes 3 koostoimes artikli 233 lõikega 6, pealegi ebaproportsionaalne võrreldes tollivõlaga, mis tekib tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba tollijärelevalve alt väljaviimise tõttu.
- 47 Eeltoodut arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 952/2013 artikli 42 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt peab tollilao pidamise loa omanik tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba tollijärelevalve alt väljaviimise korral lisaks rahalisele sanktsioonile maksma selle kauba väärtusele vastava summa.

Kohtukulud

- 48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt määratakse tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba varguse korral tollilao pidamise loa omanikule tollialaste õigusaktide täitmatajätmise eest kohane rahaline sanktsioon.**
- 2. Määruse nr 952/2013 artikli 42 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt peab tollilao pidamise loa omanik tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba tollijärelevalve alt väljaviimise korral lisaks rahalisele sanktsioonile maksma selle kauba väärtusele vastava summa.**

Allkirjad